

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

KRAJOWY OŚRODEK
WSPARCIA ROLNICTWA

MINISTERSTWO ROLNICTWA
i ROZWOJU WSI

NR
44

RYNEK ZIEMNIAKA

stan i perspektywy

R O C Z N I K

CZASOPISMO UKAZUJE SIĘ OD 1992 ROKU

ISSN 1231-2762

**ANALIZY
RYNKOWE**

Redaktor naczelny
Piotr Szajner

LISTOPAD 2017

RADA PROGRAMOWA ROLNICZYCH ANALIZ EKONOMICZNYCH:

Waldemar Sochaczewski (przewodniczący)
Stanisław Stańko (wiceprzewodniczący)
Piotr Szajner (redaktor naczelny)
Krystyna Świetlik (sekretarz redakcji)
Marian Borek
Tadeusz Chrościcki
Barbara Domaszewicz
Stanisław Kowalczyk
Jarosław Ołowski
Iwona Szczepaniak
Marzena Trajer
Maria Zwolińska

KOMITET REDAKCYJNY:

Andrzej Kowalski, Ewa Machowina, Piotr Szajner, Krystyna Świetlik, Marzena Trajer,
Maria Zwolińska

REDAKTOR RYNKU ZIEMNIAKA:

Wiesław Dzwonkowski

Czasopismo przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
Kierownik Zakładu – Piotr Szajner
SKŁAD I DRUK: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB
NAKŁAD: 700 egz. Ark. wyd. 3,93

Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych prosimy o podanie źródła

Spis treści

Reasumpcja	3
Summary	4
I. Uwarunkowania makroekonomiczne <i>mgr Tadeusz Chrościcki</i>	6
II. Rynek ziemniaków w Europie i na świecie <i>mgr Wiesław Dzwonkowski</i> <i>Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB</i>	7
III. Produkcja ziemniaków w Polsce <i>dr Wojciech Nowacki, dr inż. Tadeusz Oleksiak</i> <i>Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB</i>	12
IV. Popyt na ziemniaki <i>mgr Wiesław Dzwonkowski, dr Iwona Szczepaniak, mgr inż. Teresa Zdziarska</i> <i>Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB</i> <i>mgr inż. Martyn Mieczkowski, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa</i>	20
V. Handel zagraniczny ziemniakami i ich przetworami <i>mgr Wiesław Dzwonkowski</i> <i>Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB</i>	28
VI. Ceny ziemniaków i ich przetworów <i>mgr Wiesław Dzwonkowski</i> <i>Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB</i>	33

Wysokie ceny w dwóch poprzednich sezonach spowodowały wzrost arealów uprawy ziemniaków w Europie Zachodniej i niektórych krajach Europy Środkowo-Wschodniej. W całej UE areal uprawy ziemniaków w 2017 r. wyniósł 1,74 mln ha i był o ok. 2% większy niż w roku poprzednim. Korzystne warunki agrometeorologiczne w okresie wegetacji sprzyjały uzyskaniu wysokich plonów, które w UE wzrosły średnio o ok. 6%. Zbiory ziemniaków w UE-28 zwiększyły się w porównaniu z 2016 r. o ok. 9% i wyniosły 62,0 mln ton. Wzrost ten wynikał ze zwiększenia zbiorów ziemniaków w Polsce (o ok. 1 mln ton) i w krajach Europy Zachodniej, mających decydujący wpływ na europejski rynek ziemniaków, tzw. UE-5 (Belgia, Francja, Holandia, Niemcy i Wielka Brytania), gdzie produkcja ziemniaków zwiększyła się o 3,5 mln ton (o 10,5%). W efekcie ceny ziemniaków, zarówno w Europie Zachodniej, jak i w Polsce, są bardzo niskie.

W Polsce powierzchnia uprawy ziemniaków, według szacunków IHAR-PIB i IERiGŻ-PIB wyniosła w 2017 r. ok. 330 tys. ha i była większa od ubiegłorocznej o ok. 6%. Plony szacuje się na 298 dt/ha, wobec 285 dt/ha w roku poprzednim i 190 dt/ha średnio w latach

2006-2010. Zbiory wyniosły 9,8 mln ton i były o 1,0 mln ton większe niż w 2016 r. i tylko nieznacznie mniejsze w odniesieniu do średnich zbiorów z lat 2006-2010.

Z powodu zwiększenia produkcji, ceny ziemniaków w Polsce są relatywnie niskie ale ich głębszy spadek został zahamowany niesprzyjającymi warunkami pogodowymi w końcowym etapie wegetacji i w okresie zbiorów. W lipcu ceny ziemniaków w obrocie targowiskowym były o 10% niższe, a w sierpniu i wrześniu o 1-3% wyższe niż przed rokiem. Przewiduje się, że średnie ceny ziemniaków na targowiskach w skali całego sezonu mogą wynieść ok. 90 zł/dt i będą na poziomie średniej z ostatnich pięciu lat, ale o ok. 5% powyżej sezonu 2016/17. Średni poziom cen hurtowych, podobnie jak przed rokiem, może wynieść ok. 58 zł/dt i będzie o ok. 15% niższy od średniej z ostatnich pięciu lat.

W sezonie 2017/18 obroty rynkowe ziemniakami wyniosą ok. 4,47 mln ton i będą podobne jak przed rokiem. Wzrośnie przerób ziemniaków na frytki, chipsy i na spirytus, łącznie przemysłowe wykorzystanie ziemniaków może być o ok. 4% większe niż w sezonie poprzednim. Mimo niskich cen spożycie ziemniaków przy-

puszczalnie się obniży, a ich sprzedaż do bezpośredniej konsumpcji będzie niższa niż w poprzednim sezonie i wyniesie ok. 1,85 mln ton. Również samozaopatrzenie będzie mniejsze niż przed rokiem i wyniesie ok. 1,05 mln ton. Przewiduje się, że w sezonie 2017/18 kanałami rynkowymi (skup, sprzedaż hurtowa, sprzedaż targowiskowa, eksport) rozdysponowane będzie ok. 45% zbiorów.

Z powodu niskiej jakości ziemniaków, ubytki i straty w ich przechowywaniu mogą przekroczyć nawet 1 mln ton.

W ostatnich kilku latach wskaźniki rentowności przedsiębiorstw przemysłu ziemniaczanego były nieco wyższe niż średnie dla całego przemysłu spożywczego.

W 2017 r. sytuacja ekonomiczno-finansowa przemysłu ziemniaczanego jest równie dobra jak w latach poprzednich.

W sezonie 2016/17 kontynuowany był spadkowy trend spożycia ziemniaków, które zmalało o ok. 3% do 97 kg w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Nastąpił ok. 5,5% spadek konsumpcji ziemniaków

Tabela 1

Bilans ziemniaków (tys. ton)

Wyszczególnienie	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18 prognoza
Zbiory	9362	9042	7290	7689	6314	8872	9834
Import	138	94	206	134	172	104	100
Eksport	25	69	41	22	18	37	35
Razem do dyspozycji	9475	9067	7455	7801	6468	8939	9899
Zużycie w gospodarstwach	4699	4102	2780	2991	1986	3760	4411
- sadzenie	933	875	695	750	779	825	785
- spasanie	2436	1897	877	1051	57	1845	2576
- samozaopatrzenie	1330	1330	1208	1190	1150	1090	1050
Sprzedaż krajowa razem	3956	4215	3944	4111	4112	4429	4438
- na konsumpcję	2345	2280	2110	2050	2000	1900	1850
- na zaopatrzenie przemysłu*	1611	1935	1834	2061	2112	2529	2588
Ubytki i straty	820	750	731	699	370	750	1050

* ziemniaki zużyte przez przemysł, bez względu na przeznaczenie

Źródło: Dane GUS, prognoza IERiGŻ-PIB, IHAR-PIB.

nieprzetworzonych, który tylko częściowo został zrekompensowany większym spożyciem przetworów ziemniaczanych. Przewiduje się, że konsumpcja ziemniaków nieprzetworzonych i przetworów, mimo spadku cen, w sezonie 2017/18 obniży się ok. 1%, ale nadal będzie o ok. 50% większa niż w zdecydowanej większości krajów Unii Europejskiej.

W sezonie 2016/17 zwiększył się wywóz ziemniaków i zmalał ich przywóz. Wzrost zanotowano zarówno w eksporcie, jak i imporcie przetworów ziemniaczanych. Wyższy był eksport produktów skrobiowych, natomiast ich import był podobny jak w poprzednim sezonie. Nadwyżka w handlu zagranicznym

ziemniakami i ich przetworami wyniosła 126,4 mln EUR, wobec 105,3 mln EUR w sezonie 2015/16. Natomiast saldo obrotów skrobią i produktami skrobiowymi pozostało ujemne i wyniosło 89,6 mln EUR, wobec 126,7 mln EUR w sezonie poprzednim.

W bieżącym sezonie przewiduje się nieznaczne zwiększenie wolumenu eksportu przetworów ziemniaczanych. Natomiast sprzedaż na rynki zagraniczne ziemniaków nieprzetworzonych i skrobi ziemniaczanej przypuszczalnie będzie zbliżona do ubiegłorocznego poziomu.

Zapotrzebowanie krajowego rynku na produkty skrobiowe jest dosyć stabilne

i w związku z tym poziom ich importu będzie zbliżony do poprzedniego sezonu. Przywóz pozostałych przetworów spożywczych z ziemniaków może obniżyć się o kilka procent. Podobny jak przed rokiem będzie import ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji i sadzeniaków. Ceny w handlu zagranicznym ziemniakami i ich przetworami mogą być niższe niż w sezonie 2016/17.

W 2018 r. areal uprawy ziemniaków w Polsce prawdopodobnie będzie nieco mniejszy od tegorocznego i wyniesie ok. 315 tys. ha. Przy przeciętnych warunkach pogodowych plony mogą wynieść ok. 305 dt/ha, a zbiory ok. 9,6 mln ton, tj. o ok. 2% mniej niż w 2017 r.

SUMMARY

High prices in the last two seasons have resulted in an increase in the potato cultivation area in Western Europe and some Central and Eastern European countries. In the whole EU, the potato cultivation area in 2017 was 1.74 million ha and was by 2% higher than the year before. The favourable agri-meteorological conditions during the growing season were conducive to the high yields which increased, on average, by 6% in the EU. The potato harvest in the EU-28 increased, when compared to 2016, by about 9% and amounted to 62 million tonnes. This increase resulted from the higher potato harvest in Poland (by about 1 million tonnes) and in the Western European countries having a decisive influence on the European potato market, so-called EU-5 (Belgium, France, the Netherlands, Germany and Great Britain), where the potato production increased by about 3.5 million tonnes (by 10.5%). As a result, the prices of potatoes both in Western Europe and in Poland are very low.

In Poland, the potato cultivation area, according to the estimates by the PBAI-NRI and IAFE-NRI in 2017 was about 330 thousand ha and was higher than

that the year before by about 6%. The yields are estimated at 298 dt/ha, when compared to 285 dt/ha in the previous year and 190 dt/ha, on average, in the years 2006-2010. The harvest amounted to 9.8 million tonnes and was by 1 million tonnes higher than in 2016 and only slightly lower in relation to the average harvest in the years 2006-2010.

Due to the increase in the production, the prices of potatoes in Poland are relatively low but their more serious decrease was stopped by the adverse weather conditions at the last stage of the growing season and during the harvest. In July, the prices of potatoes sold in marketplaces were by 10% lower and in August and September they were by 1-3% higher than the year before. It is envisaged that the average prices of potatoes in marketplaces over the entire season may be about PLN 90/dt and will be at the level of the average from the last five years, but about 5% higher than in the 2016/17 season. The average level of the prices in the wholesale markets, just like the year before, may be about PLN 58/dt, and will be by about 15% lower than the average from the last five years.

In the 2017/18 season, market turnover in potatoes will be about 4.47 million tonnes and will be similar as the year before. Processing of potatoes into chips, crisps and spirit will be higher. The total industrial use of potatoes may be by about 4% higher than in the previous season. Despite the low prices, the consumption of potatoes will probably fall and their sale for the direct consumption will be lower than in the previous season and will be about 1.85 million tonnes. Also, self-supply will be lower than the year before and will be about 1.05 million tonnes. It is anticipated that in the 2017/18 season, 45% of the harvest will be distributed through the market channels (purchase, wholesale, marketplace sale, export).

Due to the low quality of potatoes, losses in their storage may exceed even 1 million tonnes.

In the last few years, the potato industry profitability indicators have been slightly higher than the averages for the entire food industry. In 2017, the economic and financial situation of the potato industry is as good as in the previous years.

The 2016/17 season saw a continuation of the downward trend in the consumption of potatoes, which decreased by about 3%, to 97 kg per capita. There was a decrease by about 5.5% in the consumption of unprocessed potatoes, which was only partially compensated by the higher consumption of potato products. It is envisaged that the consumption of unprocessed potatoes and their products, despite the decrease in the prices, in the 2017/18 season will decrease by about 1% yet still will be by about 50% higher than in the vast majority of the European Union countries.

In the 2016/17 season, the export of potatoes increased, while their import decreased. Both the export and import of potato products increased. The export of starch products was higher, while their import was similar to the level from the previous season. The surplus in foreign trade in potatoes and their products amounted to EUR 126.4 million, when compared to EUR 105.3 million in the 2015/16 season. On the other hand, the balance in trade in starch and starch products remained negative and amounted to EUR 89.6 million, when compared to EUR 126.7 million in the previous season.

In the current season, a slight increase in the export of potatoes is envisaged. On the other hand, sale of unprocessed potatoes and potato starch to the foreign markets will probably be similar to that in the previous year.

The demand of the domestic market for starch products is fairly stable and therefore, the level of their import will be similar to that in the previous season. The import of other potato products may decrease by several percent. The import of potatoes for the direct consumption and of seed potatoes will be similar as the year before. The prices in foreign trade in potato and their products may be lower than in the 2016/17 season.

Table 1

Potato balance sheet ('000 tons)

Item	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18 forecast
Crops	9362	9042	7290	7689	6314	8872	9834
Imports	138	94	206	134	172	104	100
Exports	25	69	41	22	18	37	35
Total supplies	9475	9067	7455	7801	6468	8939	9899
On-farm use	4699	4102	2780	2991	1986	3760	4411
- seeds	933	875	695	750	779	825	785
- feed	2436	1897	877	1051	57	1845	2576
- self-provision	1330	1330	1208	1190	1150	1090	1050
Market sales	3956	4215	3944	4111	4112	4429	4438
- ware potatoes	2345	2280	2110	2050	2000	1900	1850
- processing potatoes*	1611	1935	1834	2061	2112	2529	2588
Wastes and losses	820	750	731	699	370	750	1050

* potatoes processed in the industry irrespectively of the purpose

Source: CSO.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukażą się:

1. Popyt na żywność (18) • listopad 2017,
2. Rynek wyrobów alkoholowych (5) • listopad 2017,
3. Rynek owoców i warzyw (51) • grudzień 2017,
4. Rynek cukru (45) • kwiecień 2018,
5. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (47) • kwiecień 2018,
6. Rynek środków produkcji dla rolnictwa (45) • kwiecień 2018,
7. Rynek mleka (54) • maj 2018,
8. Rynek ryb (28) • maj 2018,
9. Rynek drobiu (53) • maj 2018,
10. Rynek zbóż (54) • maj 2018,
11. Rynek mięsa (54) • czerwiec 2018,
12. Rynek rzepaku (53) • czerwiec 2018
13. Rynek wyrobów tytoniowych (6) • czerwiec 2018.

WARUNKI PRENUMERATY

Prenumerata realizowana przez Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB.

Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie <http://ierigz.waw.pl/publikacje>.

Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: dw@ierigz.waw.pl lub kontaktując się telefonicznie – Barbara Walkiewicz, tel.: 22 50 54 685 lub faks: 22 50 54 757 w godzinach 8:00-16:00.

Prenumeratę i sprzedaż pojedynczych egzemplarzy prowadzi Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB, 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20 (wejście od ul. Szkolnej 2/4) pokój numer 3.

Prenumerata roczna wersji papierowej lub elektronicznej 1 egz. w 2017 r. (1 numer) wynosi 21 zł.

Zamówienia na prenumeratę wraz z dowodem wpłaty prosimy przysyłać na adres:

- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Dział Wydawnictw, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
- e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Przedpłaty na prenumeratę należy wpłacać na konto Instytutu:
PEKAO S.A. IV O/Warszawa nr 68 1240 1053 1111 0010 1493 6433
W tytule przelewu prosimy podać tytuł analizy i jej numer.

Druk i usługi poligraficzne dostosowane do Twoich potrzeb!

Wykorzystujemy nowoczesne systemy druku cyfrowego dające wierne odwzorowanie obrazu, pozwalające w krótkim czasie na druk czarno-białych i barwnych materiałów w najwyższej jakości.

W naszej ofercie znajdują Państwo **usługi drukarni** (wizytówki, ulotki, papiery firmowe, foldery, broszury, książki, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, widokówki, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki) jak i cały wachlarz **usług introligatorskich**.

Zaproponujemy indywidualną wycenę i dobór najlepszej techniki wydruku, aby otrzymany finalny produkt cechował się najlepszą jakością i atrakcyjną ceną.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług

Dział Wydawnictw
ul. Szkolna 2/4

tel. (22) 50 54 520, (22) 50 54 430
fax (22) 50 54 636, e-mail: dw@ierigz.waw.pl

ISSN 1231-2762

Prenumerata Analizy (1 numer) w 2017 roku wynosi 21 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85, faks: 505-47-57
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>